

Foreign &
Commonwealth
Office

Central Correspondence Unit
Foreign and Commonwealth
Office

King Charles Street
London
SW1A 2AH

20 Chwefror 2020

Ein cyf: TO2020/01169

Y Cynghorydd Edgar Owens
Cadeirydd y Cyngor
Cyngor Gwynedd
Drwy e-bost: eirianroberts3@gwynedd.llyw.cymru

Annwyl Gynghorydd Owens,

Diolch am eich e-bost o'r 19 Chwefror gyda'r llythyr atodol, at yr Ysgrifennydd Tramor, ar ran Cyngor Gwynedd ynglŷn â Israel a Phalestina. Gofynnwyd i Uned Gohebiaeth Ganolog y Swyddfa Dramor a Chymanwlad (FCO) i'ch ateb.

Mae safbwynt hirsefydlog y DU ar y Broses Heddwch yn y Dwyrain Canol yn glir: rydym yn cefnogi dod i setliad drwy gytundeb y ddwy ochr sy'n arwain at Israel ddiogel, sy'n cyd-fyw ochr yn ochr gyda gwladwriaeth Balesteinaidd sofran a hyfyw; ar sail ffiniau 1967 a'r cyfnewid tir a gytunwyd, Jerwsalem fel prif ddinas a rennir gan y ddwy wladwriaeth, ac anheddiad cyfiawn, teg, cytunedig a realistig i ffoaduriaid.

Ein safbwynt ers cryn amser yw bod gweithgareddau cyfanheddu Israel yn anghyfreithlon. Mae'r cynnydd yn natblygiad cyflym y cyfanheddu, cynlluniau am yr anheddiad cyntaf yng nghanol y Lan Orllewinol ers dros 25 o flynyddoedd a'r gymeradwyaeth ôl-weithredol o allbyst di-awdurdod i gyd yn tanseilio hyfywdra ffisegol dwy wladwriaeth a dwy genedl.

Er hynny, mae'r gwrthdaro rhwng Israel a Phalestina yn arbennig o gymhleth. Nid aneddiadau yw'r unig rwystr i heddwch. Mae pobl Israel yn haeddu byw yn rhydd rhag pla terfysgaeth ac anogaeth syniadau gwrth-Semitaidd sydd yn wirioneddol danseilio rhagolygon datrysiad dwy wladwriaeth.

Mae'r DU yn ymrwymedig i wneud cynnydd i gael datrysiad dwy wladwriaeth. Credwn y bydd y trafodaethau ond yn llwyddo os ydynt yn cael eu cynnal rhwng yr Israeliaid a'r Palestinaid gyda chefnogaeth y gymuned ryngwladol.

Credwn yn gryf ei bod yn hen bryd cael penderfyniad cyfiawn, parhaol fydd yn terfynu meddiannaeth ac yn darparu heddwch i Israel a Phalestina. Byddwn yn parhau i bwysu'n gryf ar Israel a Phalestina am yr angen iddynt beidio gweithredu mewn modd fydd yn gwneud heddwch yn anos.

Anogwn Awdurdodau Israel a Phalestina i weithio gyda'i gilydd i gwrdd â'u rhwymedigaethau dan Gytundebau Oslo. Galwn hefyd ar yr holl garfanau i gadw at y Gyfraith Dyngarol Ryngwladol gan hyrwyddo heddwch, sefydlogrwydd a diogelwch.

Yr unig ffordd y daw heddwch yw drwy drafodaethau rhwng y carfanau, ond mae gan weithredu rhyngwladol hefyd ran i'w chwarae i hwyluso cynnydd. Rydym wedi cefnogi penderfyniadau cytbwys y Cenhedloedd Unedig ers amser. Mae hyn yn cynnwys Penderfyniad Rhif 2334 Cyngor Diogelwch y Cenhedloedd Unedig sy'n delio gyda annog trais a meddiant tiriogaethau. Ond dim ond ychydig a wna penderfyniadau sy'n gwneud cyrff niwtral y CU yn wleidyddol, neu sy'n peryglu caledu safbwynt y ddwy ochr, i fwrw ymlaen gyda heddwch neu gyd-ddealltwriaeth.

Ni fydd y meddiant yn dod i ben ac ni lwyddir i gael heddwch drwy fesurau symbolaidd, dim ond drwy symudiad gwirioneddol tuag at drafodaethau heddwch o'r newydd fydd yn creu gwladwriaeth Balesteinaidd hyfyw, sy'n cyd-fyw mewn heddwch ochr yn ochr gyda Israel.

Yn gywir,

**Uned Gohebiaeth Ganolog
Y Swyddfa Dramor a Chymanwlad**